

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн “Цэвэр хот” ОНӨААТҮГ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БНА-2023/7/НА-СТА-ОНӨААН

Цахим хуудас: www.audit.mn

Баянхонгор
2023 оны 03 дугаар сарын 15

Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат
Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цээням
Утас: 70442424 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn
Аудитор: Н.Батчимэг
Утас: 91113253 Цахим хаяг: batchimegn@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2023.03.15 № 2/123

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу “Цэвэр хот” ОНӨААТҮГ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

“Цэвэр хот” ОНӨААТҮГ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар тодорхой бус байдал нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн эх үүсвэрээр “Талын нөмөр” ХХК хийсэн 198,916.8 мянган төгрөгийн өртөг бүхий шинэ хогийн цэгийн байгууламж, *ОС* ХХК-иас нийлүүлсэн 178,000.0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий өөрөө явагч дугуйт экскаватор нийлүүлэгдсэнийг бүртгэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

“Цэвэр хот” ОНӨААТҮГ-ын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 5 зорилтын хүрээнд 23 арга хэмжээг төлөвлөсөн бөгөөд жилийн эцсийн байдлаар гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг 80.7 хувьтай дүгнэсэн байна.

005020521

“Цэвэр хот” ОНӨААТҮГ-ын 2022 оны 2022 оны санхүүгийн тайланд толилууаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

Хоёр.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
31	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>58,156,176.33</u>	<u>58,840,216.77</u>
312	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	22,547,794.76	602,922.10
3121	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	22,547,794.76	602,922.10
31213	Төгрөг	22,547,794.76	602,922.10
33	Арилжааны банк дахь харилцах	22,547,794.76	602,922.10
33401	АВЛАГА	2,534,590.16	2,534,590.16
33402	Дансны авлага /ТӨҮГ/	1,080,000.00	1,080,000.00
35	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	1,454,590.16	1,454,590.16
354	БАРАА МАТЕРИАЛ	33,073,791.41	55,702,704.51
35410	Хангамжийн материал	31,693,791.41	54,322,704.51
35420	Бичиг хэргийн материал	659,000.00	708,120.00
35430	Аж ахуйн материал	24,442,961.41	47,892,154.51
35600	Сэлбэг хэрэгсэл	6,591,830.00	5,722,430.00
2	Мал амьтад	1,380,000.00	1,380,000.00
39	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>185,438,112.74</u>	<u>577,200,347.73</u>
392	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	185,438,112.74	577,200,347.73
39201	Биет хөрөнгө	185,438,112.74	538,980,347.73
39202	Барилга, байгууламж, орон сууц	17,220,049.00	17,220,049.00
39203	Хуримтлагдсан элэгдэл	6,888,019.60	8,610,024.50
39204	Авто-тээврийн хэрэгсэл	559,157,000.00	737,157,000.00
39205	Хуримтлагдсан элэгдэл	387,004,250.00	415,294,916.67
39206	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	3,539,000.00	10,386,000.00
39207	Хуримтлагдсан элэгдэл	2,706,500.00	4,493,611.11
39208	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	8,771,800.00	11,147,800.00
39214	Хуримтлагдсан элэгдэл	6,650,966.67	7,448,800.00
39215	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,200,000.00	200,116,851.00
393	Хуримтлагдсан элэгдэл	1,200,000.00	1,200,000.00
39301	Биет бус хөрөнгө	-	38,220,000.00
39302	Программ хангамж	869,000.00	869,000.00
39303	Хуримтлагдсан элэгдэл	869,000.00	869,000.00
3	Бусад биет бус хөрөнгө		38,220,000.00
4	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>243,594,289.07</u>	<u>636,040,564.50</u>
41	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>278,000.00</u>	<u>39,008,447.10</u>
413	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	278,000.00	39,008,447.10
4136	Өглөг	278,000.00	39,008,447.10
41362	Бусад өглөг	278,000.00	39,008,447.10
41364	Татварын өглөг /ТӨҮГ/		5,080,699.24
41366	НДШ - ийн өглөг /ТӨҮГ/		13,832,137.20
5	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	278,000.00	20,095,610.66
51	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>243,316,289.07</u>	<u>597,032,117.40</u>
511	Засгийн газрын хувь оролцоо	243,316,289.07	597,032,117.40

51101	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	612,440,438.00	612,440,438.00
512	Өмч: - төрийн	612,440,438.00	612,440,438.00
51210	Хуримтлагдсан үр дүн	(369,124,148.93)	(15,308,320.60)
51220	Өмнөх үеийн үр дүн	(369,124,148.93)	(369,124,148.93)
6	Тайлант үеийн үр дүн		353,815,828.33
31	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>243,594,289.07</u>	<u>636,040,564.50</u>

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	740,059,901.00	1,199,850,991.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	740,059,901.00	1,199,850,991.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	740,059,901.00	1,199,850,991.00
120009	Бусад орлого		422,136,851.00
120010	Борлуулалтын орлого (цэвэр) /ТӨҮГ/	740,059,901.00	777,714,140.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	690,744,941.74	846,135,162.67
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	690,744,941.74	846,135,162.67
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	690,744,941.74	846,135,162.67
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	690,744,941.74	846,135,162.67
210810	Борлуулалт, маркетингийн зардал /ТӨҮГ/	214,808,810.42	200,131,536.66
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	158,438,714.90	98,872,051.00
210812	Санхүүгийн зардал /ТӨҮГ/	296,697,006.42	341,466,250.90
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	20,800,410.00	205,665,324.11
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>49,314,959.26</u>	<u>353,715,828.33</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>49,314,959.26</u>	<u>353,715,828.33</u>

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C02	НББ-ийн бодлогын өөрчлөлт	383,846,398.00		(154,421,804.67)		229,424,593.33
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	383,846,398.00	-	(154,421,804.67)	-	229,424,593.33
C07	Тайлант үеийн үр дүн	228,594,040.00		(214,702,344.26)		13,891,695.74
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	612,440,438.00	-	(369,124,148.93)	-	243,316,289.07
D01	2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	612,440,438.00	-	(369,124,148.93)	-	243,316,289.07
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	612,440,438.00	-	369,124,148.93)	-	243,316,289.07
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-		353,715,828.33		353,715,828.33
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	612,440,438.00	-	(15,308,320.60)	-	597,032,117.40

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>740,059,901.00</u>	<u>777,714,140.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	740,059,901.00	777,714,140.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	740,059,901.00	777,714,140.00
120009	Бусад орлого	73,817,601.00	59,764,140.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	666,242,300.00	717,950,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>717,538,870.47</u>	<u>799,659,012.66</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	717,538,870.47	799,659,012.66
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	717,538,870.47	799,659,012.66
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	286,050,195.00	336,064,896.00
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	286,050,195.00	336,064,896.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	114,038,023.00	76,721,448.00
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн/ТӨҮГ/	114,038,023.00	76,721,448.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,676,460.00	9,943,707.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	6,676,460.00	9,943,707.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	221,243,926.00	250,938,126.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	199,227,386.00	224,974,476.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	22,016,540.00	25,963,650.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	89,530,266.47	125,990,835.66
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	41,961,716.47	20,087,499.66
210817	Даатгалын төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/	1,619,450.00	-
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	45,949,100.00	105,903,336.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>22,521,030.53</u>	<u>(21,944,872.66)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	22,521,030.53	(21,944,872.66)
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	22,547,794.76	(22,547,794.76)

2.5 Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

(төгрөгөөр)

Д/Д	Зардал	2022 он			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	26,764.23	22,547,794.76	(22,521,030.53)	84,2
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,400,000,000.00	799,659,012.70	600,340,987.30	57.1
21	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,381,337,400.00	781,023,856.70	600,313,543.30	56.5

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	407,284,800.00	394,640,336.70	12,644,463.30	96.9
210101	Үндсэн цалин	407,284,800.00	394,640,336.70	12,644,463.30	96.9
2102	Ажил олгогчоос НД-д төлөх шимтгэл	50,910,600.00	50,910,600.00	-	100.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	50,910,600.00	50,910,600.00	-	100.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	7,701,300.00	7,130,989.00	570,311.00	92.6
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,757,300.00	1,708,467.00	48,833.00	97.2
210302	Түлш, халаалт	2,600,000.00	2,078,522.00	521,478.00	79.9
210303	Цэвэр, бохир ус	264,000.00	264,000.00	-	100.0
210304	Байрны түрээс	3,080,000.00	3,080,000.00	-	100.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	147,964,100.00	185,898,404.00	(37,934,304.00)	125.6
210401	Бичиг хэрэг	3,140,400.00	2,717,450.00	422,950.00	86.5
210402	Тээвэр, шатахуун	140,092,900.00	179,213,926.00	(39,121,026.00)	127.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,372,800.00	914,228.00	458,572.00	66.6
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,358,000.00	3,052,800.00	305,200.00	90.9
2105	Нормативт зардал	8,880,000.00	8,357,950.00	522,050.00	94.1
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	8,880,000.00	8,357,950.00	522,050.00	94.1
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	52,838,000.00	65,972,130.00	(13,134,130.00)	124.9
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,530,000.00	5,530,000.00	-	100.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	14,908,000.00	14,552,500.00	355,500.00	97.6
210604	Урсгал засвар	32,400,000.00	45,889,630.00	(13,489,630.00)	141.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,906,100.00	8,356,447.00	1,549,653.00	84.4
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	250,000.00	-	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	850,000.00	850,000.00	-	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	2,328,000.00	2,328,000.00	-	10.0
	ТУЗ-н зардал	2,400,000.00	1,189,500.00	1,210,500.00	49.6
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	4,078,100.00	3,738,947.00	339,153.00	91.7
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	695,852,500.00	59,757,000.00	636,095,500.00	8.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	51,361,000.00	(51,361,000.00)	
	Гэрээт зардал	695,852,500.00	8,396,000.00	687,456,500.00	1.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,662,600.00	18,635,156.00	27,444.00	99.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	18,662,600.00	18,635,156.00	27,444.00	99.9
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	18,662,600.00	18,635,156.00	27,444.00	99.9
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	150,000,000.00	169,600,000.00	(19,600,000.00)	113.1

132001	Орон нутгийн төсвөөс	150,000,000.00	150,000,000.00	-	100.0
	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	-	19,600,000.00	(19,600,000.00)	
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	550,000,000.00	608,114,140.00	(58,114,140.00)	110.6
1200041	Санхүүгийн дэмжлэг	550,000,000.00	567,950,000.00	(17,950,000.00)	103.3
	Орон сууцны орлого	-	40,164,140.00	(40,164,140.00)	

Гурав.АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 55,492.9 мянган төгрөгийн 8 алдаа, зөрчил илэрснээс, 3,727.7 мянган төгрөгийн зөрчилд 3 төлбөрийн акт тогтоож, 41,423.1 мянган төгрөгийн зөрчилд 3 албан шаардлага, 10,342.1 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргуулахгүй байх 2 зөвлөмж өгсөн.

3.1.Төлбөрийн акт

3.1.1. Тайлан хугацаанд 24 иргэнээс 28,680.7 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авахдаа ХХОАТ-ын 10 хувийн 2,688.1 мянган төгрөгийг суутгалгүй шилжүүлсэн байна.

Энэ нь Татварын ерөнхий хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.19 дэх “суутган төлөгч” гэж тухайн төрлийн татварын хуулийн дагуу татвар төлөгчийн төлөх татварыг суутгаж, төсөвт шилжүүлэх, тайлагнах үүрэг бүхий этгээдийг”, 28 дугаар зүйлийн 28.7 дахь “Суутган төлөгч нь татварын хууль тогтоомжийн дагуу тухайн төрлийн татвар төлөх үүрэг бүхий этгээдээс албан татварыг ногдуулан суутгана”, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 дахь “Албан татвар төлөгчийн дараах орлогод албан татвар ногдоно” гэсэн заалыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 1,184.9 мянган төгрөгийн хүнсний материалыг хүнсний тайланд орлого авах албан шаардлага хүргүүлэв.

3.1.2.Албан хаагчдын тамирын хувцасны үнэнд байгууллагын төсвөөс 2022 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдөр 500.0 мянган төгрөгийг зарцуулж буцааж тооцоо хийгээгүй байна.

Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 дахь “батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.5 дахь “Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна”, 13.7 дахь “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хууль журам зөрчин зориулалт бусаар зарцуулсан 500.0 мянган төгрөгийг төсвийн шууд захирагч, нягтлан бодогч нараар төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

3.1.3. Тайлант онд нярвын хүнсний тайлангаар 13,774.6 мянган төгрөгийн хүнсний материал орлого авсан байхад нягтлан бодогч хүнсний зардалд 14,314.2 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн төсвөөс 539.6 мянган төгрөгийг илүү шилжүүлсэн байна.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 дахь “батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хууль журам зөрчин зориулалт бусаар зарцуулсан 539.6 мянган төгрөгийг төсвийн шууд захирагч, нягтлан бодогч нараар төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

3.2 Албан шаардлага

3.2.1. Баянхонгор аймаг дахь сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн 2021 оны 11 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 131/ГХ2021/00637 дугаар захирамжаар Захирлын 2020 оны 04 дүгээр сарын 14-ний өдрийн Б/11 дүгээр тушаалаар ажлаасаа чөлөөлөгдсөн үйлчлэгч С.Пагамдуламд ажилгүй байх хугацааны цалинд 1,034.4 мянга, НДШ-ийн 295.5 мянга, нийт 1,329.8 мянган төгрөгийн цалинг төсвөөс нөхөн олгосон бөгөөд буруутай албан тушаалтан захирал Ц.Баясгалангаар төлүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 дахь “батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 1,184.9 мянган төгрөгийн хүнсний материалыг хүнсний тайланд орлого авах албан шаардлага хүргүүлэв.

3.2.2. Тайлант онд батлагдсан төсвөөс 39,121.0 мянган төгрөгийг хэтрүүлэн зарцуулсан нь шатахууны үнийн өсөлттэй холбоотойгоор шатахууны зардлыг 20,095.6 мянга, цалин хөлстэй холбоотой татвар суутгалыг шилжүүлээгүйгээс НДШ-ийн 13,832.1 мянга, ХХОАТ-ын 5,080.7 мянга, нийт 39,008.4 мянган төгрөгийн өр төлбөр үүссэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.6 дахь “байгууллагын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, цалин хөлсийг орлого, гүйцэтгэл, үр дүн, үр ашигтай нь уялдуулан олгох” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Өр төлбөрийг барагдуулах, цаашид төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх албан шаардлага өгөв.

3.2.3. Тус байгууллага нь ажилтан албан хаагчдад сард 40.0 мянган төгрөгийн хоолны мөнгө олгож буцаан суутгаж хоол хийж өгдөг бөгөөд тайлант онд албан хаагчдаас 12,196.7 мянган төгрөгийн хоолны мөнгө суутгаж, хүнсний зардалд 14,314.2 мянган төгрөгийг зарцуулсан бөгөөд төсвөөс 2,117.5 төгрөгийг илүү зарцуулж, тайлант оны эцэст 1,184.9 мянган төгрөгийн хүнсний материалын үлдэгдэлтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4 дэх “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна”, 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ”, 14.4.5 дахь “бүх орлого” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 1,184.9 мянган төгрөгийн хүнсний материалыг хүнсний тайланд орлого авах албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.3.1. Тайлант хугацаанд сэлбэгийн зардлаас 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр 173.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг нярвын тайлангаар орлого авч зарлагадалгүй шууд зардлаар тайлагнасан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4 дэх “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна”, 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ”, 14.4.5 дахь “бүх орлого”, Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар батлагдсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ыг зөрчсөн, санхүүгийн тайлангийн “Үнэлгээ ба хуваарилалт” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.3.2. Тайлант хугацаанд төсвийн хөрөнгөөр 37,173.3 мянган төгрөгийн сэлбэг худалдан авсан бөгөөд автомашины хувийн хэрэгт 27,004.2 мянган төгрөгийн сэлбэгийг бичиж үлдэгдэл 10,169.1 мянган төгрөгийн сэлбэгийн бичилтийг хийгээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Автомашины хувийн хэргийг сэлбэг авсан тухай бүр хөтлөх, цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөв.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөгөөр)

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
“Цэвэр хот” ОНӨААТҮГ	8	55,492.9	3	3,727.7	3	41,423.1	2	10,342.1	-	-	-	-
Дүн	8	55,492.9	3	3,727.7	3	41,423.1	2	10,342.1	-	-	-	-

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1	-	-	1	-	-	-
	НИЙТ	1	1	-	-	1	-	-	-

ооОоо